

dövastidning

4:2014

**Kjell Gunnå
i pension**

Seniorboendet
i Skärholmen

Examensdags
för skådespelarna

Unik skolsituation i Stockholm

I huvudstaden finns en statlig specialskola för döva och hörselskadade och en kommunal skola med hörselklasser. Den förstnämnda är Manillaskolan, belägen på Kungsholmen. Bara två stationer bort finns den sistnämnda skolan, Alviksskolan. Det var länge tal om att de skulle slås samman och heta Malvaskolan. Planen var att hörselskadade och döva skulle kunna gå i en skola med tre spår: tal, både tal och teckenspråk, och teckenspråk. Men sammanslagningen blev aldrig verklighet eftersom de två huvudmännen – kommunen och staten – inte hittade någon bra finansiell lösning. Synd, tycker Åsa Ulemark och Fredrik Öller. De har en döv dotter med cochleaimplantat (CI) som ska börja sexårsverksamheten till hösten. Föräldrarna fick välja mellan Alvik och Manilla, något de helst hade velat slippa. Läs mer på sidan 5.

Stockholm är unikt i landet då staden har både en skola med hörselklasser och en specialskola för döva och hörsel-

skadade. De fortsätter att verka på varsitt håll och deras målgrupper – särskilt barn med CI – överlappar varandra.

Malva hade annars varit först i Sverige med att erbjuda en skola för hörselskadade – även de med en lätt och måttlig hörselskada – och döva. Nu kan specialskolorna i regel inte ta emot elever med en lätt och måttlig hörselskada.

Specialskolan Östervångsskolan i Lund går en annan väg än de fyra andra specialskolorna runt om i landet, som ännu fortsätter att vara egna enheter. I januari 2016 flyttar Östervång ihop med Tunaskolan, en kommunal skola för hörande. De två skolorna erbjuder en flexibel modell. Det är tänkt att elever med CI till exempel kan läsa vissa ämnen tillsammans med hörande på Tuna och läsa andra ämnen på teckenspråk på Östervång. Sedan kan ämnena på Östervång på tal eller teckenspråk efter elevens behov. Hur kommer det att bli? Det, och mycket annat i skolvärlden, kommer vi på DT att fortsätta bevaka.

Slutligen, vi på DT önskar er alla en trevlig sommar! Vi ses igen i september!

NICLAS MARTINSSON REDAKTÖR

Redaktionen tycker till

Två döva i Europaparlamentet. Adam Kosa från Ungern och Helga Stevens från Belgien blev invalda i Europaparlamentet, vilket var en glad nyhet. Nu syns döva mer i folkrepresentationen. Det var synd att tre andra döva EU-kandidater inte kom in.

Sommar. Nu är den kanske bästa årstiden äntligen här. Vi kan därmed njuta av värmen och solen, ta en välförtjänt vila, umgås med våra nära och kära, bada, grilla, läsa tonvis med böcker... Listan kan göras lång. Vi får hoppas på fint väder.

Döva föräldrar ifrågasatta av MVC. Nyheterna rapporterade i maj att när ett dövt par väntade barn upplevde de att mödravården ifrågasatte deras förmåga att själva ta hand om sitt barn. Mödravården ansåg att de skulle ansöka om en kontaktperson hos socialtjänsten. Föräldrarna avvisade och sade att de själva kunde sköta sitt barn. Detta är något som inte ska hända någon.

TIDSKRIFT FÖR SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND

Nr 4/2014

Fredrik Schreiber gav ut det första numret av DT i Lund den 6 juni 1891 med skraddaren Ola Zommarin som förläggare.

Manusstopp:
Nr 5: 15 augusti
Nr 6: 19 sep
Nr 7: 24 okt
Nr 8: 28 nov

Utgivning:
4 sep
9 okt
13 nov
18 dec

REDAKTION:

Dövas Tidning
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg
redaktionen@dovastidning.se
Ansvarig utgivare: Helena Fremnell
Redaktör för DT: Niclas Martinsson
0738 333 060 (sms/3G)
niclas.martinsson@dovastidning.se
Redaktör dovastidning.se:
Tomas Lagergren, 0735 130 199 (sms/3G)
tomas.lagergren@dovastidning.se
Form: Annalena Sandgren, Formligen.se
Omslag: Foto av Niclas Martinsson

Facebook: facebook.com/dovastidning **Twitter:** @DovasTidning

PRENUMERATION:

prenumeration@dovastidning.se
Bildtel:
agneta.skagerstrand@sip.omnitor.se
SDR, Agneta Skagerstrand
Box 300
793 27 Leksand

Prenumerationspris: 300 kr/år
Utebliven tidning: kontakta
prenumeration@dovastidning.se

ANNONSER:

Bokas och lämnas till:
annons@dovastidning.se
0506 300 58 eller 0730 562 169
Förenings- och internannonser
bokas och lämnas till:
redaktionen@dovastidning.se

Upplaga: 5800 ex
Tryck: Juni 2014
Carlshamn Tryck & Media ab
ISSN 1402-1978

dovastidning.se

I KORTHET

4

AKTUELLT

5

SIGNERAT:
PETRA ÖRLEGÅRD

7

BILDTELEFONI-
KONFERENS

8

SKÅDESPELAR-
EXAMEN

10

SENIORBOENDE
I SKÄRHOLMEN

12

KLASSEN
FRÅN 1994

14

KJELL GUNNÅ
I PENSION

16

UNG

20

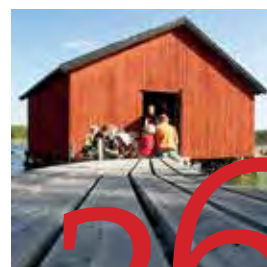
FÖRBUNDS-
NYTT

22

INSÄNDARE

24

KRÖNIKA

26

Danskt teckenspråk erkänt

● Den 13 maj blev det danska teckenspråket erkänt av folketinget. Därmed sällar sig Danmark till den skara nordiska länder vars nationella teckenspråk är erkända. Nu ingår det danska teckenspråket i Dansk Sprognævns uppdrag. Det danska språkrådet har enbart ansvar för att informera om det danska teckenspråket och svara på frågor med mera, inte som i Sverige att också främja och skydda teckenspråket. "Nästa steg för det danska dövförbundet (DDL), efter erkännandet, är att diskutera hur man kan främja det danska teckenspråket", säger

Janne Boye Niemelä, ordförande för DDL.

13 maj blir danskarnas Teckenspråkets dag, en dag före svenskarnas motsvarighet.

FOTO: SIMONE JULIE JACOBSEN

Google Glass testas av döva

● Nu testas ett begränsat antal amerikaner Google Glass för fullt innan den släpps i andra länder. Den nya glasögon tekniken har samma funktioner som en smart mobil, men med skillnaden att den sitter på glasögonbågen och att man ser skärmen genom glaset. Communication Service for the Deaf (CSD) i USA har testat Google Glass. De konstaterar att den är förträfflig för döva då man kan se en teckenspråkstolk i glasögonrutan när man till exempel lyssnar på ett föredrag. Två nackdelar finns dock: det blir ansträngande för ögonen att hela tiden se tolken i översta hörnet av skärmen, och att kameran enbart är riktad utåt, inte inåt. Därmed kan tolken inte se och taltolka den döva som sitter i publiken om den vill säga något på teckenspråk. En nackdel är att den är anpassad för hörande då den i första hand tar röstkommandon.

Bättre villkor för tolkar

● 41% av teckenspråkstolkarna upplever att de inte har tillräckligt med förberedelsestid för att kunna göra ett bra jobb, visar en undersökning som fackförbundet Vision gjort. Den bygger på 101 teckenspråkstolkars svar. Vidare uppger 7% av tolkarna att de har utsatts för hot eller våld de två senaste åren. "Det är helt oacceptabelt. Arbetsgivarna måste satsa mer på förebyggande arbete mot hot och våld", säger Annika Strandhäll, Visions ordförande. Fackförbundet kräver att tolkarna ska få bättre villkor. Det är att de bland annat ska få mer förberedelsestid, bättre stöd av sina chefer, mindre teknikstrul när de förmedlar bildtelefonsamtal, och rimligt betalt.

FOTO: SILJAN SE

Dövas dag i Leksand 2015

● Dalarnas Dövas Förening (DDF) kommer att arrangera Dövas dag 25-27 september nästa år. Anledningen till att DDF vill stå värd för nästa års Dövas dag, är bland annat att Dalarna är starkt förknippat med dövas historia. Arrangemanget kommer huvudsakligen att hålla till på Tegerna Arena (ishall med konferensfaciliteter).

Förbundsmöte i Göteborg

● SDR hade förbundsmöte i Göteborg 24-25 maj. SDR gjorde som brukligt ett uttalande och i år var det att ombuden inte accepterar att döva inte alltid kan få tolk i jobbet. Förbundet berättade vidare att SDR-koncernen gjorde en förlust på nära 600 000 kr. ifjol. Det berodde främst på att dotterbolaget SDR Tecken gått sämre. En glad nyhet var att lotteriet Ideella spel i år gav SDR 7,6 miljoner kronor. Förbundet väntas därför gå med stort plus i år.

Läs mer om förbundsmötet på:

dovastidning.se.

Ny medlem i SDR:s styrelse

● Malin Törby Vukša från Sundsvall föreslogs ersätta SDR:s avgående styrelseledamot Tord Rådahl av valberedningen. Ombuden på SDR:s förbundsmöte röstade för henne. Nu har förbundet en styrelsemedlem från Norrland. "Det är roligt. Nu har styrelsen en bättre genusfördelning och geografisk spridning bland medlemmarna", säger Eva Norberg, ordförande för valberedningen. SDR:s styrelse bestod tidigare av sex män och tre kvinnor, och sju av dem bodde i Stockholm med omnejd.

13,5%

av samtalen till förmedlingstjänsten Bildtelefoni.net gick via videochattprogrammet Skype i maj. Den kontaktvägen infördes i mars förra året, och blir allt mer populär som alternativ till traditionell bildtelefoni, enligt Bildtelefoni.net.

DÖVHETEN DYKER

Hörselklass för Lycka

Femåriga Lycka är döv och har cochleaimplantat (CI). I höst ska hon börja sexårsverksamheten på Alviksskolan i Stockholm, en kommunal skola med hörselklasser, istället för Manillaskolan, en specialskola för döva och hörselskadade. Föräldrarna har tänkt om.

När Åsa Ulemark och Fredrik Öller fick veta att deras dotter Lycka var döv var det självklart för dem att hon skulle börja på Manillaskolan, en statlig specialskola med en flexibel lärmiljö där elever kan få undervisning på teckenspråk och tal. Men det faktum att Lycka har CI sedan ett halvår tillbaka, och att alla hennes teckenspråkiga kompisar från förskolan i Sollen-tuna norr om Stockholm ska börja på Alviksskolan, gjorde att hennes föräldrar tvingades tänka om.

– Särskilt när vi fick veta att ett fåtal föräldrar hade sökt till Manillaskolan för deras barn, säger Åsa.

Manillaskolan uppger för DT att deras sexårsverksamhet väntas ha fyra-fem elever till hösten medan Alviksskolan förutspås ha 18 elever.

– Vi vill helt enkelt att Lycka ska få gå i samma skola som sina kompisar, säger Åsa och sambon Fredrik håller med.

De besökte Alviksskolan förra året. Då blev de positivt överraskade.

– Jag vet att fyra lärare kan teckenspråk men jag tror att det fanns en till lärare som också kunde teckna, säger Åsa.

Lycka rättar sin mamma när hon räknar hur många lärare som kan teckenspråk – alltså lärarna i arbetslaget som har hand om sexårsverksamheten.

– FEM! svarar Lycka, som fått träffa sina kommande lärare.

Hon längtar efter att börja skolan. Särskilt då hennes bästa kompis som är ett år äldre nu går på Alviksskolan.

Eftersom Lycka nyligen fick CI och nu tränar på att tala och uppfatta ljud är hennes föräldrar lite oroliga för hur det ska gå för henne i skolan. Hon har teckenspråk som modersmål. På Alviksskolan kommer talet i första hand och teckenspråket i andra hand.

– Det är svårt att veta hur det blir för Lycka, säger Fredrik.

– Vi kommer att följa upp och utvärdera noggrant. Ett skolval är inte hugget i sten utan det går att byta skola, säger Åsa.

Fredrik och Åsa har också en döv son, Leopold på fyra år. Även han har CI. Han kan också komma att börja på Alvik.

– Det är tryggt om syskonen går i samma skola, säger Åsa.

Familjen Ulemark-Öller, Fredrik, Lycka, Leopold och Åsa.

Alvik- och Manillaskolan hade en längre tid planerat att slå samman och heta Malvaskolan och erbjuda tre olika spår: tal, både tal och teckenspråk, eller teckenspråk. Men planerna på sammanslagning gick i stöpet 2010. De olika huvudmännen, kommunen och staten, kunde inte hitta en bra finansiell lösning. Jättesynd, tycker både Fredrik och Åsa.

– Vi tror mycket på sammanslagningen.

Det gör också SDR.

– Situationen som den ser ut i dag gör att föräldrar till döva och hörselskadade barn i praktiken tvingas välja innan barnet börjar skolan vilket språk deras barn primärt ska använda i skolan. Vi vet ju att barnets språkbehov kan förändras över tid. Då är det bra om dessa barn kan gå i en skola med tre spår, säger SDR:s ordförande Hanna Sejlitz.

Än finns ingen sådan skola i Sverige. I dag kan de fem specialskolor för döva och hörselskadade som finns runtom i landet i regel inte ta emot elever som har en lätt eller måttlig hörselskada.

Manillaskolans rektor Ann-Sofie Montelius säger till DT apropå familjen Ulemark-Öllers skolval att Manillaskolan som alla skolor är konkurrensutsatt:

– Det fria skolvalet styr. Som vi ser måste våra angreppsätt vara att arbeta mer proaktivt och få många fler föräldrar att överväga vad forskningen säger om god lärmiljö för kunskapsutvecklingen framför kompisval och välja Manillaskolans unika och fullt tvåspråkiga lärmiljö framför andra, vilken ger eleverna en mycket god grund att stå på inför framtida val.

Vad säger forskningen?

– Barn som har en rik språkmiljö och där flera språk kompletterar varandra och där man inte behöver sortera inkommande ljud, d.v.s. viktiga ljud som gagnar språk-, läs- och kunskapsutveckling från exempelvis buller, når bättre kunskaps- och måiluppfyllelse. I detta hänseende erbjuder Manillaskolan en sådan gynnsam lärmiljö, svarar Ann-Sofie Montelius.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

DT har frågat skolorna för döva och hörselskadade om hur många elever de väntas ha i höst. Läs mer på: dovastidning.se.

Två döva invalda i EU-parlamentet

Fem döva ställde upp i EU-valet i maj. Två av dem blev invalda i Europaparlamentet: Adam Kosa från Ungern som år 2009 blev den första döva EU-parlamentarikern och Helga Stevens från Belgien.

Adam Kosa blev omvald för ytterligare fem år

Hur känns det att ni nu är två döva ledamöter i EU-parlamentet?

– Jag är väldigt glad. Det har känts ensamt att vara den enda döva i parlamentet. Samtidigt beklagar jag att de tre andra döva inte kom in.

Vad anser du om de högerextrema och -populistiska partiernas framgång i EU-valet?

– Sorgligt. Jag hoppas att vi – övriga politiska partier – bedriver en så bra politik att de högerextrema och högerpopulistiska partierna backar i nästa val.

Du representerar det nationalkonservativa partiet, Fidesz. Vad är din syn på nationalism?

– Jag tror på sund nationalism. För mig handlar det om att EU:s makt inte ska vara så stor att de respektive medlemsländerna ges mindre inflytande över sin inrikespolitik.

Som vad?

– Jag tror till exempel på att EU-länderna kommer överens om en lagstadgad tolktjänst där vi har rätt till minst femton timmars tolk i månaden. Sedan är det upp till de enskilda medlemsländerna om de önskar ha ett högre timtal eller inte. Att sätta en miniminivå är ett bra sätt att låta EU-länderna bestämma själva hur omfattande deras tolktjänst ska vara då förutsättningarna för länderna skiljer sig åt väldigt mycket.

Helga Stevens debuterar som EU-parlamentariker

Hur känns det?

– Det känns bra. Jag är glad över att få jobba med Adam Kosa. Det innebär att döva och politiker med funktionsnedsättning kommer att synas mera i Europaparlamentet. Jag hoppas att det bl.a. leder till att teckenspråket stärks i EU och att tolkservicen utvidgas.

Varför tackade du ja till att kandidera till Europaparlamentet?

– Jag har suttit i den flamländska senaten i tio år och sju år i den belgiska senaten. Det är därför trevligt med en förändring.

Vad anser du om de högerextrema och -populistiska partiernas framgång i EU-valet?

– En sorglig utveckling. Det finns olika orsaker till att det blivit så här. Finanskrisen har gjort att välfärden har monterats ner i många länder i Europa. Många vill ha något att skylla på. Då skyller de på EU. Men de måste i första hand titta på hur deras regeringar har agerat och i vissa fall slösat.

Du representerar Ny-flamländska alliansen, ett nationalistiskt parti. Vad är din syn på nationalism?

– Det finns olika slags nationalism. I vårt fall handlar det om att vi vill att den holländsktalande delen av Belgien, Flandern, ska bli självständig. Vi är redan en halvt autonom region. Flandern är som Katalonien (en region i Spanien) och Skottland.

CHRISTINE LINNARTZ från Tyskland föll på sin placering i valsedeln: hon hade en femtonde placering vilket inte räckte då hennes parti, De gröna, fick elva mandat i parlamentet.

KATARZYNA GALASIEWICZ från Polen kom inte in eftersom hennes parti, Twoj Ruch, hamnade under spärren.

YANNIS YALLOUROS från Grekland nådde inte fram. Hans parti, Olivträdet, fick två platser i Europaparlamentet. De gick till de kandidater som lyckades få fler personröster än han.

NICLAS MARTINSSON

DT rättar: I förra numret skrev vi fel angående Sveriges medlemsavgift till EU förra året. Rätt summa ska vara 37 miljarder kronor.

Maktkamp är bara onödigt

Förra året var ett magiskt teckenspråksår. Det verkar fortsätta i år – i vårt grannland, Danmark. Det danska teckenspråket har blivit erkänt och nyligen gestaltade sex helt enastående danska teckenspråksaktörer de olika sångerna i Eurovision på danskt teckenspråk.

Samtidigt pågår det en evig debatt om specialskolans framtid, om vilka undervisningssätt som är de bästa för döva barn respektive barn med CI, om teckenspråkets vara eller inte vara till barn med CI och så vidare.

Det är sorgligt att se att det pågår en ständig maktkamp. Något slut verkar inte finnas. Maktkampen mellan läkarna och dövrörelsen verkar även pågå i specialskolorna där barn med CI har en speciell status då de lärt sig att det är bättre att kunna höra än att inte kunna höra.

Välfungerande elinstallationer och data är något de flesta uppskattar och vårt uppdrag är att se till att det fungerar perfekt.

Vi hjälper våra kunder med nyinstallationer, felsökningar, fiberinstallationer och andra elrelaterade arbeten.

Kontakta oss på info@elektrael.se eller 08-556 322 83

När jag gick i grundskolan för nästan tio år sedan, var det annorlunda. Elever med CI var så kallade speciella elever. Döva elever hade högre status. Nu är alltså situationen den omvända – i mina ögon. Samtidigt är det inte fråga om att någon ska ha högre status – inte alls. Det är inte min poäng här. Alla barn ska vara likställda – men i praktiken funkar det inte alltid så. I och med att vi lever i ett samhälle som delar in folk i olika kategorier – HBTQ, rika, fattiga, medelklass, ensamstående, invandrare, kvinnor, män, döva, funktionshindrade, muslimer, protestanter med flera så är det tyvärr naturligt att på alla plan i samhället finns det alltid någon grupp som är placerad högre i hierarkin än den andra.

I specialskolorna står den hörande personalen högst upp i hierarkin, hörselskadade i mitten och döva längst ner. Bland eleverna är det samma sak – elever med CI är högre upp i hierarkin än döva. Det finns ett känt uttryck: ”barn gör det vi gör, inte det vi säger”. Barn kopierar det vuxna gör. Därför är det sorgligt att man står, kliar i huvudet och funderar: ”Vad är det nu för fel på specialskolan ännu idag?”. Mitt svar på det är helt enkelt: ändra strukturen i specialskolan och ha inte någon hierarki. Se till att teckenspråket är det viktigaste språket. För då är alla oavsett hörselförmåga delaktiga på lika villkor. Möjlighet till tal ges endast under lektioner märkta med ”lektion på talad svenska”. Vuxna ska inte tala med varandra utan teckna till varandra även på rasterna – så att barnen tar efter. Om de högre upp i hierarkin kan föregå med gott exempel så tror jag att alla andra automatiskt tar efter.

På så sätt tror jag att man minskar risken för maktkamper. Maktkamperna är onödiga – allra minst för att alla barn med eller utan CI egentligen är en och samma – förutom det faktum att somliga kan höra mer eller mindre medan andra inte. Svårare än så är det inte. Men varför är det ändå så svårt att genomföra i praktiken? Det är en bra fråga – något som jag – och alla andra – antagligen aldrig får svar på.

Petra Örlegård

Petra Örlegård pluggar till mediestrateg i Linnéuniversitetet i Kalmar och tränar inför Kalmar Ironman. I skrivande stund längtar hon efter att se nya avsnitt av Netflix-serien Orange is the new black.

Jay Bunnag från Thailand.

Bildtelefonkiosk i Thailand.

Internationell bildtelefonkonferens i Uppsala

Det svenska företaget, Nwise, hade en internationell bildtelefonkonferens i Uppsala i maj. Drygt 50 deltagare kom från tio länder, bland annat Brasilien och Thailand. Det förstnämnda landet håller på att starta en förmedlingstjänst via bildtelefon i den folktäta delstaten Sao Paulo.

För sjätte året i rad arrangerade Nwise en internationell bildtelefonkonferens.

– På konferensen håller vi varandra uppdaterade om det senaste inom bildtelefoni och de deltagande länderna berättar om hur deras respektive förmedlingstjänst fungerar, säger Niklas Cassel, vd för Nwise.

En av deltagarna var Jay Bunnag från Thailand. Han är ordförande för Bangkoks dövförening och sitter i styrelsen för den thailändska förmedlingstjänsten, som startade sin verksamhet 2011. Den erbjuder förmedling via mms, sms, bild- och texttelefon. Internetpenetrationen i Thailand är bara 27 procent. Det innebär alltså att var fjärde thailändare använder internet. I Sverige är internetpenetrationen betydligt högre, 94 procent. Med andra ord har nästan varje svensk tillgång till internet.

Nectec, som är Thailands nationella utvecklingsbolag med koppling till Bangkoks tekniska högskola, planerar att fram till år 2017 sätta upp 180 bildtelefonkiosker på dövskolor, sjukhus och köpcenter med flera.

– Bildtelefonkioskerna är otroligt viktiga för döva. De gör att de kan vara självständiga och ringa samtal utan att behöva be någon hörande ringa åt dem, säger Jay Bunnag.

De brasilianska deltagarna kunde stolt berätta att Sao Paulo, den folktätaste och rikaste delstaten i Brasilien, skulle starta en bildtelefonförmedlingstjänst i sommar. Ett antal bildtelefoner ska sättas upp på drygt 50 telefoncenter utspridda i regionen då alla döva inte har råd med en bildtelefon hemma. En app ska också levereras då många döva äger en smart mobil.

– Förhoppningen är att Sao Paulos initiativ leder till att de andra regionerna i Brasilien startar en bildtelefonförmedlingstjänst, säger Marianne Pinotti, statsekreterare med ansvar för funktionshinderfrågor i Sao Paulo.

– Den nya förmedlingstjänsten gör att det brasilianska dövförbundet lättare kan ta kontakt med politiker och andra personer med höga positioner, vilket är mycket positivt, säger Rodrigo Nogueira Machado, vice ordförande för Feneis – det brasilianska dövförbundet.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

Västanviks går med vinst igen

● Västanviks folkhögskola går med vinst för andra året i rad. Årets vinst blev 2,6 miljoner kronor. En stor del av vinsten kommer från skolans asylmottagning. Vinsten återinvesteras i skolan genom modernisering av lokalerna. Hela skolan har till exempel numera trådlöst nätverk. Det egna kapitalet uppgår nu till 13,8 miljoner.

– Vi är väl rustade för sämre tider, säger skolans ordförande, Sven-Emil Karmgård.

En förklaring till att asylmottagningen kunnat generera en stor vinst är att det är svårt att göra en prognos över hur många asylsökande som anländer till skolan. En dag kan det plötsligt komma en hel döv familj från ett land, en annan dag kan ett antal asylsökande lämna mottagningen. Därför är det enligt Sven-Emil Karmgård vanskligt att beräkna hur mycket asylverksamheten kostar.

NICLAS MARTINSSON

Personliga assistenter sökes

Humana

Nu söker vi två personliga assistenter till en glad och aktiv 9-årig flicka i Uppsala.

Den ena tjänsten är i hemmet hos kunden i Uppsala och arbetstiderna är varierande kväll och helg, från ca 15-23. Den andra tjänsten är i Manillaskolan i Stockholm men passen börjar i hemmet och slutar i hemmet (Uppsala). Tjänsterna är på heltid.

Vi söker personer som kan vara flexibla och kan arbeta både i hemmet samt skolan då det kan förekomma sjukfrånvaro i personalgruppen. Viktigt är att flickan alltid kommer iväg till skolan.

Hon är döv med cochleaimplantat samt har en njursjukdom (dialys), därför har hon ett stort vårdbehov. Du hjälper henne i stort och smått i hennes dagliga livsföring vilket bland annat innebär personlig hygien, sondmatning samt skötsel av sond och mediciner. Hon har ett stort tillsynsbehov och du behöver lära känna igen symptomen på hennes sjukdom eftersom hon snabbt kan behöva komma till sjukhus. Vi tror att du öppen och med stor förståelse för kundens behov. Erfarenhet eller utbildning på området är ett plus, men det avgörande är att du passar tillsammans med flickan och hennes familj. Eftersom flickan talar teckenspråk och kommunicerar med bilder så bör du ha kunskaper i teckenspråk och bildkommunikation. Skulle du inte kunna teckenspråk/tecken som stöd flytande så kommer vi erbjuda utbildning i det.

Du måste vara rökfri.

Det är en mycket aktiv flicka som gillar att hitta på saker, bra om du är flexibel och kan följa med på de aktiviteter som hon hittar på. Som t.ex. simning och ridning, viktigt då att du inte har pälsallergi och är simkunnig. Flickans mamma sköter oftast dialysen i hemmet, men kan även vid behov ske på sjukhus, därför kan även arbetsplatsen variera. Vi ser helst kvinnliga sökande men alla ansökningar beaktas självklart. Tunga lyft förekommer. Vi söker dig som kan kommunicera med teckenspråk och ett plus är om du har tidigare erfarenhet av att jobbat med barn, erfarenhet från vården eller från pedagogisk verksamhet. Du som söker bör vara ansvarstagande, lugn och lyhörd. Det är även viktigt att du kan vara flexibel. Vi ser gärna att sökanden ser en långsiktighet med tjänsten.

Att kompetensutveckla vår personal är ett led i att säkerställa kvaliteten i den personliga assistansen. Om du är den som erbjuds tjänsten förväntas du genomföra en webbaserad introduktionsutbildning för personliga assistenter före ditt första arbetspass, eller som senast inom tre veckor från det att anställningen påbörjades. Utbildningen syftar till att skapa trygghet för både personlig assistent och kund. Då tjänsten ska tillsättas omgående bör du även ha ett utdrag från belastningsregistret färdigt till hands. LSS - utföra vissa insatser åt barn med funktionshinder (442.9)

Arbets tid / Varaktighet: Varierande dag, kväll och helg. Vi tillämpar tidsbegränsad anställningsform ”så längre uppdraget varar” samt timanställning.

Lön: Fast timlön enligt överenskommelse. Övriga ersättningar enligt kollektivavtal.

Tillträde: Omgående eller enligt överenskommelse

Kontaktperson: Sabina Andersson

Telefon: 08-505 251 01

Mail: sabina.andersson@humana.se

Silva Belghiti

Niklas Andersson

Rebecca Drammeh

Joakim Hagelin Adeby

Ditte Gaarde

Remi Roos

Aino Hakala

Skådespelarna har tagit examen

De sju nordiska skådespelarstudenterna vid Stockholms dramatiska högskola tog examen i slutet av maj.

– Det är svårt att förstå att de slutar, sade Lars Otterstedt, adjunkt i scenisk gestaltning.

Studenterna kom från Danmark, Finland, Norge och Sverige. Under tre år har de fått lära sig allt från dans och rörelse till teckenspråks-gestaltning. Den här våren var de med i pjäsen "Venus" på Orion-teatern som en del av utbildningen.

– Tiden har gått otroligt fort. Det betyder alltså att vi har haft väldigt roligt, säger Niklas Andersson leende, en av studenterna.

Adjunkt Lars Otterstedt hade svårt att förstå att studenterna tog examen.

– Det är blandade känslor. Jag känner både glädje och vemod. Jag är stolt över att studenterna har genomfört utbildningen och att Stockholms dramatiska högskola har kunnat erbjuda den här utbildningen, sade han.

Med start januari nästa år ska alla de tre svenska studenterna arbeta på Riksteaterns Tyst Teater i minst ett år. Niklas Andersson börjar dock jobba hos dem redan i höst. Han har en av rollerna i föreställningen "Bröderna Marx". Och så ska alla sju spela teater under Dövas nordiska kulturfestival i Åbo vid månadsskiftet juli/augusti.

Stockholms dramatiska högskola (STDH) ska eventuellt starta en ny skådespelarutbildning på teckenspråk år 2018.

– Vi planerar att anordna kortare kurser på teckenspråk, säger Christina Edenås, utbildningssamordnare.

Vilka de är, är ännu inte klart. Den här våren erbjöd STDH en kort kurs för yrkesverksamma: tv på svenskt teckenspråk.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

DT följde studenterna i januari 2012.

Vad ska du göra efter examen?

SILVA BELGHITI, Finland: – Jag ska spela Ofelia i pjäsen Hamlet på Stockholms stadsteater i Skärholmen i höst. Det känns både nervöst och spännande. Jag tror det blir en bra ensemble. Regissören visar stort intresse för teckenspråket och vill lära sig det.

NIKLAS ANDERSSON, Sverige: – Jag ska vara med i Tyst Teaters pjäs, Bröderna Marx, i höst. Den uppsättningen passar mig bra då jag älskar att jobba med komik. Och så vill jag satsa på min älgshow och visa den i hela Norden.

REBECCA DRAMMEH, Sverige: – Jag ska kanske komma tillbaka till mitt gamla jobb, Sensus. Där har vi LSS-verksamhet. I januari nästa år börjar jag på Tyst Teater. Det ser jag fram emot. För då får jag jobba som skådespelare. Jag har ju utbildat mig till det i tre år.

JOAKIM HAGELIN ADEBY, Sverige: – Jag kan ännu inte säga vad det blir till hösten. Annars har jag plan B. Det är att jag går någon kurs på Stockholms universitet. I januari nästa år börjar jag på Tyst Teater. Det ska bli roligt att vara med och utveckla scenkonsten på teckenspråk.

DITTE GAARDE, Danmark: – Jag har fått två mindre jobberbjudanden. Det är att jag kör teckenspråkspoesi tillsammans med några andra från Glad teater och i egenskap av skådespelare berättar historier på teckenspråk för Dövefilm. Och så ska jag också jobba som psykolog (reds. anm: hon är utbildad psykolog).

REMI ROOS, Norge: – Jag ska jobba med mitt projekt. Det kan ta upp till fem år tills det blir verklighet. Jag kan inte berätta vad det är än. Och så är jag glad över att vara tillbaka i Norge!

AINO HAKALA, Finland:

– Jag ska åka tillbaka till mitt hemland. Hurra! Jag har inte bestämt mig för vad jag ska göra i höst. Jag är öppen för alla jobberbjudanden och de möjligheter som öppnar sig.

Förmånliga försäkringar med unika fördelar

Sveriges Dövas Riksförbund är en del av UNIK Försäkring. Det innebär att du som medlem kan teckna trygga försäkringar för b.l.a. din bil, ditt boende och olycksfall - för dig och dina familjemedlemmar.

Här ser du några av våra unika fördelar.

»LSS-ärenden
Juristhjälp vid överklagan av LSS-ärenden ingår i vår hemförsäkring.

»Generösa rabatter
Teckna flera försäkringar hos oss och få upp till 20% rabatt.

»Anpassad bil
Försäkring av hela bilen utan premiepåslag för anpassad bil.

»Hjälpmedel
Låg självrisk på hjälpmedel för syn- eller hörsselfel i hemförsäkringen.

»Unik service
Vi har inga knappval och du får svar inom 15 sek. när du ringer.

»Hemextra
En extra bra hemförsäkring för dig som tillhör personkretsen LSS eller SOL.

010-490 09 91

info@unikforsakring.se • www.unikforsakring.se

UNIK[®]
FÖRSÄKRING

i samarbete med

Försäkringsgivare är If Skadeförsäkring AB org.nr 1614120-3 med säte i Helsingfors (adress till huvudkontoret är Ängsporten 4, 02200 Esbo, Finland), som i Sverige representeras av WaterCircles Sverige AB org.nr 556807-9056 (postadress Box 1014, 164 21 Kista, Isafjordsgatan 35, tel. 08-517 29 600, info@watercircles.se). WaterCircles är anknuten försäkringsförmedlare till If.

Trivsamt stämning på seniorboendet

För drygt ett år sedan invigdes landets första seniorboende för döva och personer med dövblindhet. Boendet ligger några hundra meter från tunnelbanestationen, i Skärholmen sydväst om Stockholm.

I entrén möter jag Gunilla Axelsson och Eva Jakobsson, båda döva och boende i huset. Av de 186 lägenheterna är 35 avsedda och anpassade för döva och personer med dövblindhet från hela landet. Lägenheterna är antingen ettor eller tvåor i olika storlekar och planlösningar.

– 15 mars förra året var 12 lägenheter redan bebodda, nu är 30 upptagna, säger Gunilla.

Vi passerar den luftigt inredda restaurangen där det dagligen serveras två maträtter och tar hissen upp till Eva. Hon bor i en ljus tvåa med balkong och utsikt över gården.

– Snart, när det blir lite varmare, kan man sitta där nere och dricka kaffe, säger Eva med solen i ansiktet och för med pekfinger och tummen en låtsad kaffekopp till munnen och sippar drömskt på sin framtida fikadryck.

Gunilla bor i en etta med balkong. Snett nedanför ligger Skärholmens köpcentrum och eftersom det är lunchtid doftar det från de många restaurangerna nedanför.

– Det är bra, säger hon, för man har nära till allt här.

När vi går ut ur lägenheten märker Gunilla att jag tittar på en rollator utanför hennes dörr.

– Det är min. Förra året när jag flyttade in bar jag för tungt så jag fick kotförskjutning, säger hon och tar sig för ländryggen. Men det blir långsamt bättre med hjälp av sjukgymnastik.

Eva lämnar oss för att gå till tandläkaren. Gunilla och jag fortsätter till den gemensamma samlingslokalen, som är öppen för allmänheten måndagar 12-15 och varannan onsdag 13-15. Ett 20-tal personer har samlats i lokalen, några sitter i fåtöljer för sig själva, andra tillsammans vid långbord. Vid ett runt bord har fyra koncentrerade herrar just inlett ett parti bridge.

En av de boende är Lennart Lindberg, som fyllde 80 i april. Han är född i Stockholm och inbiten hammarbyare.

– 1952 cyklade jag och en kompis till Italien genom Danmark, Holland, Belgien och Frankrike. Efter en sväng i Rom och på Capri cyklade vi tillbaka via Schweiz och Tyskland. Det blev en billig och rolig resa, eftersom vi fick bo gratis hos andra döva hela vägen.

Resan tog cirka sex veckor och han lyser av entusiasm när han berättar om sitt ungdoms-äventyr.

– Jag försökte göra tecknet för mjölk i Italien, säger han och gör tecknet som ser ut som om han mjölkar en ko i luften. De förstod inte. Då gjorde jag så här, säger han och skrattar:

Han klämmer med handen framför sitt bröst, som om han hade en kvinnlig variant.

Lennart och Gunilla trivs mycket bra på boendet, men har en sak att anmärka på.

– Den hörande delen av seniorboendet har en kontaktperson, men inte vi, säger Gunilla. Det är något vi saknar och verkligen behöver.

Av de 30 döva boende är 2 även synskadade. En av dem, Anette Rosing, är med i dag i samlingslokalen.

– Jag gick på Manillaskolan i Stockholm, men sedan flyttade jag till Umeå, där jag bodde i 30 år och jobbade på Arbetsmarknadsverkets kontor. Jag flyttade tillbaka till Stockholm på grund av det här boendet. Det är bra här med sociala kontakter.

En annan boende är Faten Saleh, som kommer från Irak där hennes man dog i krig. Hon har bott i Sverige i sex år, varav de senaste fem i Nybro. Där kände hon sig mycket isolerad, men på boendet har hon fått många nya vänner. Hennes två barn bor i Karlskrona.

– Våra språk och teckenspråk är väldigt olika, säger Gunilla, men vi kan kommunicera ändå. Det måste vi för att klara oss.

TEXT OCH FOTO: DANIEL GAHNERTZ

Christina M Karv håller i den finska flaggan. Den finlandssvenska flaggan är dock röd och gul.

Finlandssvenskt jubileum

Föreningen Teckenspråkiga Finlandssvenskar (FTF) firade nyss tioårsjubileum. DT träffade en av de tre grundarna, Christina M Karv, som flyttade från Finland till Sverige för 40 år sedan.

Fram till 1993 fanns en grundskola för döva och hörselskadade finlandssvenska elever i Borgå, fem mil öster om Helsingfors. Många av dessa elever gick sedan i gymnasiet i Örebro. 1993 stängde skolan i Borgå på grund av för få elever. Flertalet elever från den skolan och deras familjer flyttade därför till Sverige för att kunna gå i en svenskspråkig dövskola.

2004 anordnades en skolträff för före detta Borgå-elever i Stockholm. Christina M Karv, Margareth Mejersten och Monika Selin hade funderat på att starta en förening för teckenspråkiga finlandssvenskar. Deltagarna vid skolträffen var positiva till deras idé. Sagt och gjort. 2004 grundades FTF.

– Även om vi är i olika åldrar och inte har gått Borgå samtidigt så har vi ett stort behov av att höra samman, identifiera oss med andra och prata gamla minnen från Borgå-tiden, säger Christina M Karv, som flyttade till Örebro 1974 för att börja gymnasiet där.

I maj hade FTF tioårsjubileumsfest i Stockholm. Föreningen har cirka 37 medlemmar och 10 stödmedlemmar.

– Ungefär 70 döva finlandssvenskar bor i Sverige. Att hälften av dem är medlemmar i FTF är en väldigt bra siffra, säger Christina.

Under maj månad vartannat år har FTF årsmöte. Och i februari vartannat år firas Carl Oscar Malms födelsedag (12 februari 1826). Han, som hade gått på Manillaskolan, grundade Finlands första dövskola i Borgå 1846.

Döva finlandssvenskar blir allt färre i Finland, vilket i sin tur innebär att det finlandssvenska teckenspråket är hotat och håller på att försvinna, om inget görs. Detta särskilt sedan dövskolan i Borgå lades ner. I dag använder drygt 300 personer finlandssvenskt teckenspråk, som är släkt med både det finska och svenska teckenspråket. Både den finska föreningen Finlandssvenska teckenspråkiga och det finska dövförbundet arbetar för att det finlandssvenska teckenspråket ska dokumenteras.

– Det är otroligt viktigt att det dokumenteras, för att visa att det faktiskt finns, och har funnits, ett finlandssvenskt teckenspråk, säger Christina, som sörjer att det språket blir allt mindre vanligt.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

Klassen som tog

DT tog reda på vad de här personerna som tog studenten 1994 gör i dag, 20 år senare. De gick ekonomi-, samhällsvetenskaps-, och naturvetenskapslinjen på Risbergskaskolan i Örebro.

LINDA ERIKSSON

Gör i dag: jobbar 75% som lärare på tecken-språks och dövblinds-tolkutbildningen vid Fellingsbro folkhögskola – undervisar i första hand i dövblindtolkning då jag själv har dövblindhet och arbetar sedan två år för Nationellt Kunskapscenter för dövblindfrågor.

Vice ordförande i Förbundet Sveriges Dövblinda.

Bor: Örebro

Uppvuxen: Klippan

Planer efter gymnasiet: ville jobba med sociala frågor och människor, dock tänkte jag inte riktigt bli lärare. Det finns några saker som jag inte trodde jag skulle göra och andra som jag trodde jag skulle göra, men som inte blev av.

CECILIA BERGGREN

Gör i dag: jobbar deltid som administratör åt Dövas Förening i Örebro, och deltids-sjukskriven p.g.a whiplashskada.

Bor: Örebro

Uppvuxen: Kristianstad/Åhus

Planer efter gymnasiet: Hade då ingen aning om hur min framtid skulle bli men fick jobb på Sprida direkt efter gymnasiet och blev kvar i Örebro. Jobbade sedan som matematiklärare men efter whiplash-skadan blev det för tungt att fortsätta. Om livet blev som jag föreställt mig är svårt att säga men det har inte varit så dåligt heller. Man lär sig så länge man lever, i olika situationer och i förhållande till allt och alla.

Familj: Tre barn, skild 2012.

ROGER SÅTHE

Gör idag: kanslist på Förbundet Sveriges dövblinda.

Bor: Härnösand

Uppvuxen: Härnösand.

Planer efter gymnasiet: funderade på att bli dövlärare i matte, fysik, biologi och kemi men det blev inget med det. Även om det inte blev som jag tänkt mig så trivs jag med det jag gör i dag.

Familj: dotter Cornelia, 12 år, son Dominic, 10 år, särbo Jennie och en hund.

CHRISTER MARKEVELL

Gör i dag: lärare i matematik och naturvetenskapliga ämnen på Kannebäcksskolan.

Bor: Göteborg.

Uppvuxen: Härnösand.

Familj: särbo sedan 10 år tillbaka.

Planer efter gymnasiet: visste inte vad jag ville bli. Sökte bl.a. till juristlinjen, läkarlinjen och veterinärlinjen. Konkurrensen var dock stentuff. Jag ville utbilda mig till ett yrke där efterfrågan var stor. Då blev det lärare.

studenten 1994

LINDA STÅL

Gör i dag: kommunikatör och webbredaktör på Sveriges Dövas Riksförbund.

Bor: Stockholm.

Uppvuxen: Skellefteå.

Planer efter gymnasiet: tänkte inte så mycket på framtiden utan tog livet som det var. Blev erbjuden en praktikplats hos SDR i Leksand. Praktiken förlängdes. Slutade med att jag blev kvar. Sen blev min tjänst förflyttad till Stockholm 2011. Jag hade faktiskt tidigare sagt att jag aldrig i livet skulle bo i Stockholm!

Familj: gift med Sara sedan 2010 och en döv katt, Challe.

JENNY HÄGGLUND

Gör i dag: vikarierande verksamhetsledare på Dövsblindas aktivitetshus, tidigare dövblindtolklärare på Söderntörns folkhögskola i Stockholm.

Bor: Upplands Väsby

Uppvuxen i: Götene

Planer efter gymnasiet: ville bli förskolelärare eller jobba inom föreningslivet, men eftersom jag hade Linda Eriksson som klasskamrat blev jag intresserad av att jobba som dövblindtolk.

Familj: gift sedan 2006 och två döttrar, 10 och 7 år gamla.

JOHANNA FRIDSÄLL

Gör i dag: grundskolelärare

Bor: Stockholm

Uppvuxen: Småland

Planer efter gymnasiet: jag var velig och visste inte riktigt vad jag ville men ändå hade jag olika tankar på vad jag skulle göra framöver. Bestämde mig sedan för att flytta till Stockholm och studera på Lärarhögskolan. Blev efter det kvar i huvudstaden.

CARINA TÖRNBLOM

Gör idag: teckenspråklärare på Fellingsbro folkhögskola i Örebro sedan 4 år tillbaka.

Bor nu: Örebro

Uppvuxen: Karlstad, Värmland

Planer efter gymnasiet: Funderade på att läsa på universitet direkt efter gymnasiet och bli lärare, men fick ett jobb som programledare för UR:s program för unga döva i Stockholm. Sedan sökte jag till olika utbildningar och valde att läsa till fritidsledare. Har bl.a. rest jorden runt och gjort lite biståndsarbete.

Familj: Två flickor från ett tidigare äktenskap, sambo med två styvbarn och väntar ett barn till hösten.

* Två personer saknas. Den ena har avböjt att bli intervjuad och den andra har inte gått att nå.

SAMMANSTÄLLNING: PETRA ÖRLEGÅRD

Kjell och Gun-Britt med sin MG som de åker runt i under sommarhalvåret.

I basketens tjänst

Som nybliven pensionär från jobbet som förbundssekreterare i Svenska Dövidrottsförbundet har Kjell Gunnå mer tid till sina två kärlekar – sambon Gull-Britt och – basketen. Och snabbt står det klart att ett porträtt om Kjell Gunnås liv över två sidor är en omöjlighet – en bok borde skrivas om denne legendar. Här är ett porträtt i korthet.

Allt började med en fotboll. När Kjell Gunnå var runt sju år gammal och bodde i Blackeberg (en förort i Stockholm). Där fanns två grusplaner. Den ena användes hela tiden till fotboll, något Kjell och hans bror Kent och andra barn i området lirade på jämt. På vintern spolade de is och åkte skridskor på planen. Den andra planen var i skuggan så den användes mindre.

Plötsligt en dag hade kommunen hängt upp basketkorgar där, något som väckte Kjells nyfikenhet.

– Min bror förklarade vad det var för något. "Basket" sa han. Jag tog en fotboll och provade att kasta i korgen. Jag vet inte hur, men på något vis gick bollen i direkt! Jag tyckte det var roligt, säger Kjell och ler.

Sedan var han fast. Kärleken till basketbollen växte sig stark och skulle vägleda honom resten av livet.

– Fast jag hade nog blivit bra på fotboll också, funderar Kjell Gunnå, som spelade i Brommapojkarna tills han var 15 år.

Via Blackeberg och Traneberg kom han till Alvik Basket där han snabbt nådde A-laget som spelade i högsta ligan. Han debuterade där som 15-åring och kom att stanna där i många år. Mellan 1963 och 68 vann klubben sex raka SM-guld. Då spelade både bröderna Gunnå i laget. Sedan slutade hans bror. Kjell fortsatte i många år till och slutade med 11 SM-guld, alla med Alvik.

– Han orkade inte träna lika mycket som jag gjorde. Men han var bra på precis alla idrotter, men var lat. Det var skillnaden mellan oss, berättar Kjell om brorsan Kent.

NAMN: Kjell Arne Gunnå

ÅLDER: 66 år, fyller 67 i juli

FAMILJ: Sambo Gull-Britt, utflugna barn, bonusbarn och barnbarn

GÖR: Pensionär

GÖR HELST PÅ FRITIDEN: Arbetar med Deaf International Basketball Federation, cachejakt, påtar i trädgården och lite av varje.

LÄSER HELST : Albert Engström.

SER HELST PÅ TV: Nyheter, sport, dokumentärer och "The Talk" på morgnarna och skam till sägandes även dokusåpor (men bara när jag inte har annat för mig)

VACKRASTE TECKNET: Tummen upp.

För insatta i dövidrottens värld är Kjell Gunnå en levande legendar. Meritlistan som aktiv talar för sig själv: 11 SM-guld och 99 A-landskamper i det hörande landslaget. Han är också far till svensk dövbasket och hann själv med två Deaflympics-spel och tog silver i Bukarest 1977. Efter den aktiva idrottskarriären har han bl.a. arbetat som idrottslärare och varit förbundssekreterare på Svenska Dövidrottsförbundet och missionerat för dövbasket för döva världen över, ofta i sällskap med hans sambo, Gull-Britt Lindahl, som i samband med besöken brukar besöka dövsolor och dövföreningar. De har t.ex. gett myggnät till eleverna i en dövsola i Kenya, så att de skyddas mot malaria.

I dag heter hans skötebarn Deaf International Basket Federation (DIBF). Han var en av de fem som grundade DIBF 1998 och är i dag dess generalsekreterare. DIBF jobbar för att främja och utveckla dövbasketen världen över, genom bl.a. ledarskaps- och domarutbildningar. Över 50 länder är idag anslutna till DIBF. Federationen blir officiellt medlem i det internationella basketförbundet (FIBA) vid basket-VM i Sevilla i augusti – en status som inget annat specialidrottsförbund inom dövidrotten nått. I dag är DIBF accepterade av både det internationella basketförbundet, FIBA och ICSD (International Committee of Sports for the Deaf). Men vägen dit har varit lång, berättar Kjell. De blev motarbetade till en början: det var inte ens inte självklart för dåvarande CISS (dagens, ICSD) att en idrott inom paraplyorganisationen skulle kunna bilda en egen federation. Det ledde till att Kjell fick sparken som teknisk delegat i både CISS och den europeiska motsvarigheten EDSO.

– Vi ville fokusera på en enda idrott, som basketens FIBA. Internationella Olympiska Kommitten lägger ju sig inte i FIBA:s arbete, något vi till en början försökte förklara för CISS. Som det var då blev det inga mästerskap mellan Deaflympics och det är för lång tid mellan för att hålla kvaliteten inom idrotten uppe, menar Kjell Gunnå.

Sedan DIBF bildades har flera regionala- och världsmästerskap spelats.

Allt det hade kunnat bli annorlunda. För in i dövvärlden kom Kjell Gunnå sent. Han gick aldrig i någon dövsola. Längre trodde många, även döva, att han kunde höra. Han kunde tala bra och avläsa bra. Han var ett så kallat "Wedenbergsbarn"; en metod som Erik Wedenberg som tog fram och var inne på 1950-60-talen. Det gick till på det sättet att man skulle tala i det döva barnets öra. Barnet i fråga skulle inte alls få något visuellt stöd genom läppavläsning för att kunna uppfatta bud-

skapet (idag lever metoden kvar som Audio Visual Therapy som används idag för barn med cochleaimplantat). De ord och ljud som tränades skulle i första hand anpassas till barnets hörselkurva, inte till dess kommunikativa behov. Man skulle byta namn på barnet om hörselkurvan inte stämde med det namn som barnet fått. Även sambon Gull-Britt Lindahl gick i Wedenbergs förskola, men började senare på Manillaskolan.

– Jag blev deras drömelev. De använde mig som exempel, berättar Kjell som egentligen inte hör ett dyft.

Först i gymnasiet på Alvik började han umgås med döva, då började han lära sig teckenspråk av sina döva klasskamrater. Då öppnade sig en ny värld. Sedan började han umgås med bland annat Lars "Farfar" Wallin, som senare blev forskare och lektor i teckenspråk på Stockholms Universitet.

– Vi pratade mycket om döva och teckenspråk. Han förklarade teckenspråkets betydelse för mig. Men riktigt övertygad

blev jag när jag träffade Gull-Britt på en bankett – jag tror det var i något SDR-sammanhang. Vi satt tio stycken runt om ett bord och då kände jag att jag kunde hänga med. Så fick jag syn på en dövs beställa in mat problemfritt med rösten till kyparen. Jag fick veta att han gått på Manilla och dessutom hade en glasmästarfirma och skulle segla Gotland runt. Jag smällde av!

Plötsligt förstod jag att det inte hängde på hörseln. Jag trodde hela tiden att jag kunde prata för att jag hörde lite. Men det gjorde jag ju egentligen inte. Och de kunde ju det lika bra.

Basketen har betytt mycket. Men vad har Gull-Britt betytt för dig?

– Gull-Britt har betytt allt för mig. Utan henne hade jag knappast kunnat komma in i dövvärlden på det sätt som jag gjort. Hon känner oerhört många döva som alla anförtror sig till henne och hon ställer alltid upp. Så genom henne blev jag också accepterad av dövvärlden på ett helt annat sätt än om jag "gått in ensam". Genom henne har jag hjälpligt lyckats lära mig teckenspråk och att umgås med döva. Men ibland retar hon gallfeber på mig med att teckna med stängd mun och snabba bokstaveringar. Då är jag helt "såld". Döva älskar att se när hon retar mig lite och jag försöker reta tillbaks men sådant är jag dålig på. Jag är helt säker på att jag inte stått där jag står idag utan henne. Och dessutom har hon skänkt mig en ljuvlig dotter, Elin, som nu är gift och bor i Edinburgh i Skottland. Gull-Britt och jag har hemskt kul tillsammans men kan ändå verka på varsitt håll emellanåt, säger Kjell Gunnå.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

Ny bok om döva konstnärer

Peter Niemelä tycker om konstnärer.

Dövhistoriker Peter Niemelä, som bor i Malmö och jobbar i Danmark, gav i april ut en bok om döva konstnärer i Danmark. Det tog två år för honom att skriva boken och ungefär tio år att samla in fakta. Det danska dövförbundet tryckte boken i 600 exemplar. Redan nu har mer än hälften sålts.

Idén till boken om döva konstnärer kom år 2004 när Peter Niemelä skrev Dövanias (Köpenhamns dövidrottsklubb) 100-årsjubileumsskrift. Medan han höll på med skriften kom han över information om olika döva konstnärer och blev då intresserad. Han sparade den informationen. År 2007 kom det ut en italiensk bok om internationella döva konstnärer, *Il Colore Del Silenzio*, skriven av Folchi och Rossetti.

– Den boken gav en bra överblick över döva konstnärer runtom i världen. Då började jag på allvar fundera på att skriva en konstbok om döva konstnärer i Danmark.

För två år sedan satte Peter igång med skrivandet. Tanken med boken var att göra ett konstlexikon över döva konstnärer. Han hade noterat en rad döva konstnärer i världen och deras verk. Hans samling genom åren innefattade tre tjocka pärmar. Han fick därför försöka välja bort all onödigt information och skära ner till endast dövkonst i Danmark. Boken innehåller information om 53 konstnärer varav 7 är internationella konstnärer. Alla 53 konstnärers verk finns i Danmark. Peter Niemelä har följt den danska konstakademiens kriterier för vad som ses som konst. Det är sju områden: målning, skulptur, gravyr, teckning, foto, grafik och keramik.

På frågan om det har varit lätt eller svårt att hitta information om döva konstnärer samt om deras konstverk svarar Peter att det är både och.

– Det var lättare att komma över information om de mer kända konstnärerna än de mindre kända. I boken finns det t.ex. två svenska döva konstnärer, Alexei Svetlov (född 1964) och Alrik Livén (1866-1957). Deras konstverk finns att se på några platser i Danmark. Det var svårt att hitta information om Alrik så jag skrev därför endast en kort biografi om honom medan biografien om Alexei naturligtvis är utförligare.

Boken innehåller inte bara biografier över alla döva konstnärer utan även deras signaturer och en förteckning över de olika platserna där man kan se deras konst. Syftet med boken är att de som är intresserade ska kunna åka till olika platser och se konstverken. Dessutom menar Peter att boken är en bra grund till att någon som är intresserad ska kunna fortsätta sin egen efterforskning i ämnet eller i någon enskild döv konstnär.

Peter är själv en inbiten samlare av dövhistoriska skatter. Hemma i sitt hus har Peter endast dövkonst och skojar att konst som inte är gjord av en döv skulle slängas direkt. Han har bl.a. en originalteckning av svensken Jan Afzelius, konst av Alexei Svetlov, amerikanen Harry R. Williams (1948-1991) som dog i AIDS, samt danska konstnärer, t.ex. Sten Lykke Madsen.

Boken *Døve kunstnere i Danmark gennem 100 år* kan beställas på DDL:s hemsida.

TEXT: PETRA ÖRLEGÅRD

SKUR

Skånes Dövas Ungdomsråd (SKUR) har fått beviljat att fortsätta med Tuffis-projektet. Tuffis är en möteplats för unga teckenspråkiga.

Lokalen ligger på Gråbrödersgatan 6 i Malmö, som ligger ett stenkast från Malmö tågstation.

För mer information om Tuffis eller SKUR, kontakta gärna oss på:

skur.styrelsen@gmail.com
eller på Facebook.

Hoppas vi ses framöver!

//SKUR-styrelsen

Sommarskrysset

ÄR DE TRE MUSKE- TÖRERNA	↓ KVINNS I KORTLEK SNO	↓ BRÖDERNA MARCUS OCH PETER	PARA ÄR EN	UDDA SAKER KRAFTEN I KÄRN- KRAFTEN GJORDES KANSKE LAKAN	BLIR KVÄR EFTER FISKFILÉ- ANDET	↓ GJORDES FAJEN MED PICKADE HÅL NOMEN NESICIO	KRYSSAS FÖR ÖNSKAD VINST
			NÄR DET VRÅKER NER GÖR ÖMT				TILLTAL TILL KARL
		KÖRG- MÖBEL- MATERIAL SKYMD				SÅSIGA BOK- STÄVER KAN ELD	
				HYL- LADES			
BLÅ- GRÖNT I VATTNET	RIDDAR- VAPNET	FÖRS IN ENKÖ- PING- POSTEN			PORT FÖR- FATTAR- KLUBBEN		
			SLÄNGKAPPA HYENOR	HETTE HADAR I POLITIKEN		LÄSES IBLAND MELLAN HYSÉN	
					TALLINN- INVÄNARE KOMMER PÅ		STEL- NADE MED SIG
		HALKAR DEN SOM INTE HINNER	STACKARN NORGE KORT OCH GOTT			BRA GJORT I SPANIEN PENSION	
					MEN HÅG- LÖSA		
BIBELBOK SOM KATTEN DRICKER		KRITIK	FRENE- SIN	LADDAS NER TILL FLATTA TRÖG			I PROSA SOM POESI
	I SKINK- RÖKNING FÅR MAN BENBROT				BIBEL- MAN	MATRUM	
		HAPPE- NING BAD- STRAND				ÄVJA BÄR SKRINNARE	
	BÄR BÄR		SJÄLVBE- UNDRARE ERHÅLLA				
					FÅR RÖKAREN	GÖR KNOTT SOM HÖRS	FÅR DEN SOM VILL VINNA
					KÖPS KORVI BLIR JÄTTE- HÖGAR	SES VILSEN PLANLÖST	
SKIN- NARMO	KAN SIG DEN SOM NJUTER LOSSAD		EN JAGGER SA INGET				JOBBADE MED JOB BEN
						FÅR SIG OFÖR- SIKTIG KVALSTER	
	ORUST →	VERKAR FÖR VÅLD					
						UT TRYCK- TES	

De tre först öppnade rätta lösningarna får en handskal från SDR:s butik Gåvan. Skicka in löst korsord med ditt namn och adress till: **Dövas Tidning, Rissneleden 138, 5 tr, 174 57 Sundbyberg** senast den 8 augusti.

Namn: _____ Adress: _____
 _____ Postnr & ort: _____

SDUF och UH diskuterar med barn- och äldreminister Maria Larsson (KD) under Almedalsveckan förra året.

Almedalen nästa!

● Vi åker till Almedalen för att debattera, ifrågasätta och revolutionera! Vårt fokus blir arbetsmarknad för unga döva personer och att politiker måste använda sig av vår sakkunskap så att det blir rätt från början. Vi kommer bl.a. att lyfta fram att våra medlemmar mister möjligheten till praktik, lärlingsplatser och arbete på grund av att ansvarsfrågan för arbetslivstolkning är oklar och att största delen av ansvaret oftast läggs på arbetsgivarna. En annan orsak är ren diskriminering. Vi släpps inte alltid in på högre positioner eller får arbete motsvarande vår utbildning. Före Almedalen kommer ett manifest publiceras på vår hemsida. Efter Almedalen kommer de olika partiernas ståndpunkter sammanställas och offentliggöras inför valet.

Det blir Olivia Renner Balkstam, Veronica Edenfur, Isabella Hagnell, Malin Himmelman och Julia Velasquez som kommer vara på plats från och med den 28 juni fram till den 3 juli.

Följ oss på Twitter och Facebook! Vi kommer twittra under kontot [_SDUF](#) och på Facebook heter vi Sveriges Dövas Ungdomsförbund.

Mer flis till ungdomsklubbstyftet

● Vi har som bekant ett litet projekt, "Ungdomsklubbstyftet". SDUF har avvarat 70 000 kr till projektet som går ut på att stabilisera ungdomsklubbarna samt att de ska ha en nära relation till oss. Vi har nu fått ytterligare 100 000 kr till projektet från SDR. Roligt!

Nytt värdsystem

● I samband med vårt nya lilla projekt "Ungdomsklubbstyftet" har vi infört ett värdsystem. Vi har mailat ungdomsklubbarna ifall någon klubb kände sig manad att ta sig an värdskapet till vårt nästa styrelsemöte samt Ungdomsklubbkonferens.

SDUF:s nästa styrelsemöte hålls på Göteborg Teckenspråkiga Ungdomsklubb 5-7 september. Och nästnasta styrelsemöte hålls på Skånes Dövas Ungdomsråd i Malmö i november. Målet med systemet är att medlemmarna i ungdomsklubbarna ska få träffa SDUF:s styrelsemedlemmar på deras hemmaplan och att vi i SDUF får ett starkare band till våra ungdomsklubbar.

SDUF önskar er alla
en **grym sommar!**

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg
www.sduf.se

Mejla: sduf@sdrf.se
Blogg: www.s-d-u.se/blogg
Twitter: [@_sduf](#)
Facebook: Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Förbundsordförande:
Mia Mogig
mia.modig@sduf.se
0730 636 638(sms/3G)

Våra läger i sommar

Vi erbjuder totalt sju olika läger till sommaren och intresset har varit stort!

Barnlägret: 6-12 år

● Lägret har 26 deltagare och fem ledare totalt. Det håller till på Göteborgs Dövas Förenings fritidsanläggning Solhem på Björkö. Veckan är fylld med en massa aktiviteter samt utflykter till Liseberg och Universum.

Nordiskt juniorläger: 13-17 år

● Lägret har totalt 37 deltagare: 17 svenskar, 6 danskar, 5 norrmän och 9 finländare. Lägret har också 14 ledare och kommer att bli av i Idre. Det är 10 dagar långt och har ett idrotts- och äventyrstema. Det ska lägret leva upp till! På menyn finns bland annat forsränning, höghöjdsbana, skytte, mountainbiking, vandring, klättring, golf, hästridning... ja, listan kan göras lång.

WFDYS världsbarnläger i USA: 9-12 år

● WFDYS är ett världsförbund för döva ungdomar och i år blir barnlägret av i Gallaudet, Washington DC. Totalt blir det två deltagare och en ledare från Sverige.

EUDY Juniorläger

● EUDY är ett europeiskt ungdomsförbund för döva.

I år arrangeras ett juniorläger i Belgien. Totalt blir det tre deltagare och en ledare från Sverige.

EUDY Ungdomsläger: 18-30 år

● Det blir av i Primorsko, Bulgarien. En deltagare från Sverige kommer med.

Nordiskt Ungdomsläger i Finland: 18-30 år

● Det blir av i Finland. Totalt 10 deltagare och en ledare från Sverige.

Ridläger: 15-25 år

● Efter klagomål från medlemmar om att ridlägret bara var för dem som var 9-17 år bestämde SDUF:s lägergrupp att testa och ändra åldersgruppen till 15-25 år. Lägergruppen kommer att utvärdera i efterhand och se om vi ska fortsätta med den åldersgruppen eller inte. Lägret har totalt sex deltagare och en ledare. Under veckan ska det ridas samt göras utflykter!

Vikten av biståndsarbete för döva

En nödvändig förutsättning för en organisation som ska jobba för att förbättra villkoren för människor med funktionsnedsättning i andra länder, förutom att man har rätt kompetens, är

att man får de medel som behövs för att kunna ha en välslipad och effektiv organisation. Med gemensamma resurser från olika funktionshindersorganisationer har det fungerat väl i många år.

Det handlar om MyRight, en paraplyorganisation som arbetar med bistånd i andra länder, för att ge människor med funktionsnedsättning hjälp att organisera sig, utvecklas och därmed kunna leva ett bättre liv.

Så vad annat än okunskap och trångsynthet ligger bakom det överraskande myndighetsbeslutet i våras, att denna kompetenta organisation inte ska få fortsätta med verksamheten? Hur kan detta ske år 2014 i ett demokratiskt och rikt välfärdsland som Sverige?

SDR är en av organisationerna som i samarbete med MyRight stöttar teckenspråkiga döva i andra länder att bygga upp och utveckla teckenspråkiga skolor och verka för förbättrade attityder mot teckenspråk. Vi lär ut organisationskunskap och

hjälp till att bygga upp lokala föreningar som ska kunna överleva och stå på egna ben. Detta stöd har lett till bättre förhållanden för teckenspråkiga personer i de länder som har tagit emot vår expertis och kunskande.

Allt detta grusade när SIDA överraskande beslutade att sluta ge medel till MyRight! Efter ett intensivt lobbyarbete ändrade SIDA sitt beslut, och beviljade en ny treårig period för åren 2015-2017. Perioden, som enligt SIDA är en omställningsperiod, ska bli den sista. Det innebär att man ska söka alternativa lösningar under tiden.

Det hela är horribelt eftersom MyRight är den enda organisation som arbetar med människor med funktionshinder i andra länder. Ännu märkligare blir det eftersom den nuvarande regeringen har uttalat att arbetet med funktionshinder ska prioriteras högt - och en av deras myndigheter gör precis tvärtom. Den ekvationen går inte ihop och man har man svårt att bli klok på det hela.

Därför är det extra viktigt att SDR och dövföreningarna inte ger upp det viktiga biståndsarbetet för döva i andra länder. Vi har gjort mycket bra under många år, och det ska vi fortsätta med.

TOMAS HELLSTRÖM
FÖRBUNDSSTYRELSELEDAMOT

Helena Fremnell – snart glad pensionär!

● I samband med lördagens middag under förbundsåret riktade vi ett stort tack till Helena Fremnell för hennes insatser som kommunikationsansvarig under 22 år i SDR. Under sommaren går hon till sin mycket välförtjänta pension. Ett stort tack!

Avgång och fyllnadsval

● Tord Rådahl meddelade i maj att han avgår p.g.a. tidsbrist. Malin Törby Vuksa, som också var valberedningens förslag till fyllnadsval, valdes in i förbundsstyrelsen som ledamot.

Ekonomiskt tillskott

● Ideella Spels utdelning i år blev ca 7,5 miljoner kr vilket förstås är ett glädjande tillskott till förbundets ekonomi.

SDR Stockholm
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg
Tel. vxl: 08 442 14 61
Fax: 08 442 14 99

SDR Leksand
Box 300
793 27 Leksand
Tel. vxl: 0247 641 00
Fax: 0247 105 97

Förbundsordförande:
Hanna Sejlitz
hanna.sejlitz@sdr.org
0723 211 132 (sms/3G)

Kommunikationsansvarig:
Jenny Ek
jenny.ek@sdr.org
0735 308 434 (sms)

sdr@sdr.org
www.sdr.org

Material till Slingan:
webbredax@sdr.org
Fax: 08 442 14 99

Bli medlem:
medlem@sdr.org

Försäljning:
shop@sdr.org
Tel vx: 0247 140 65
Fax: 0247 105 97

**Sveriges Dövas
Pensionärsförbund:**
info@sdpf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterrommes väg 5
793 27 Leksand
Texttel: 0247 641 24
Fax: 0247 101 65
www.vastanviksfhs.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

Förbundsmöte och Nya vindar

●SDR genomförde förbundsmötet i Göteborg 23-25 maj med 19 ombud närvarande. Under förbundsmötet presenterades årsredovisningen för 2013, verksamhetsplan och budget för 2014. Förbundets pågående projekt "Dövstudier för alla" och "Utbildning för döva tolkar och översättare" berättade vad de arbetar med. Arbetsgruppen för Nya vindar gjorde en presentation av föreningsbesöken och enkätundersökningen som arbetsgruppen för Nya vindar gjort. Under söndagen fick ombuden även möjligheten att delta i tre olika miniseminarier under tre olika områden; perspektiv, organisation och image. Vi diskuterade också flera viktiga och aktuella frågor. Läs mer om förbundsmötet på DTs webbplats: www.dovastidning.se

Valplattform

●Förbundet har gjort en valplattform med "Teckenspråk – en mänsklig rättighet" som gemensam nämnare för tre fokusområden; barns rätt till teckenspråk, rätt till tolk i arbetslivet och rätten till vård och omsorg på våra villkor. Plattformens syfte är att vara ett redskap för föreningar, länsförbund och förbundet i det politiska arbetet, bl.a. inför höstens val och även efter valet. SDR deltar i Almedalen under vecka 27, där materialet också avses att användas.

SDR Tecken AB

●SDR Tecken AB:s bolagsstämma genomfördes den 28 maj, där Markus Ström valdes till ny styrelseordförande. Tomas Hellström och Mattias Hellöre valdes till ledamöter och Göran Alfredsson till suppleant. Bolagsstyrelsen konstituerade sig den 2 juni och då togs även beslutet om att genomföra en omstrukturering av bolaget genom att bl.a. tillämpa projekt-, visstids-, timanställningar. Anledningen är att man inte fått tillräckligt med intäkter och ska se över personalkostnaderna.

Uttalande om tolk i arbetslivet

●I samband med förbundsmötet gjordes ett uttalande för att uppmärksamma den strukturella diskriminering som döva utsätts för på arbetsmarknaden, när samhället vältrar över tolkkostnader på arbetsgivare som tvingas stå för tolkkostnader. Läs uttalandet på SDR:s webbplats: www.sdr.org

Forskningspolitiskt program

●Under förbundsmötet presenterades ett förslag till forskningspolitiskt program i enlighet med vad som beslutats om en motion från Jönköping vid kongressen ifjol. Programmet kommer att vara tillgängligt på SDR:s hemsida inom kort.

Lagförslag om bristande tillgänglighet

●Arbetsmarknadsutskottet har lämnat sitt betänkande om förslaget om tillgänglighet i diskrimineringslagen. De anser till skillnad från regeringen att undantaget för företag med färre än tio anställda inte ska gälla hälso- och sjukvårdsområdet. SDR anser att det är ett steg i rätt riktning att ta bort detta undantag, men vi tillsammans med Tisdagsaktionen vill få bort detta undantag inom alla områden. Utskottet har sagt ja till MP:s motion som bland annat lyfter upp kommunikativ tillgänglighet och att lagförslaget ska ta med denna innebörd. Det är en framgång för SDR som drivit denna fråga då det är viktigt för döva och teckenspråkiga att det är tydligt att även information och kommunikation ingår i begreppet tillgänglighet.

I skrivande stund har inte debatten i riksdagen ägt rum. Den är planerad till den 23 juni. SDR har kontaktat riksdagen för att säkerställa att tolk syns i webbsändningen. Besök vår hemsida för senaste informationen:

www.sdr.org

Hur önskar du att SDR ser ut år 2022?

Nya vindar genomför under hösten tre fokusseminarier där vi tar fram förslag om SDR:s utveckling och framtid. Om du eller någon du känner vill delta och vill bidra med era kunskaper och erfarenheter ska ni göra en intresseanmälan. E-posta namn, bostadsort, kontaktuppgifter, vilket seminarium du vill delta på och motivering varför du vill vara med till jenny.ek@sdr.org. Antal platser är begränsat, därför kan vi behöva göra ett urval av deltagare. SDR står för kostnaden.

Fokusseminarium **Perspektiv**, 10 till 12 oktober i Örebro.

(Språk, funktionshinder, målgrupper och förbundets namn)

Anmälan senast den 29 augusti.

Fokusseminarium **Organisation**, 7 till 9 november i Umeå.

(Struktur, medlemskap och resurser)

Anmälan senast den 30 september.

Fokusseminarium **Image**, 5 till 7 december i Malmö.

(Information, kommunikation, förbundets logotype, marknadsföring och medlemsrekrytering)

Anmälan senast den 31 oktober.

Pär Aron Borgs vänner 100 år!

Pär Aron Borgs vänner är en vänförening som arbetar för att ta tillvara dövas, teckenspråkigas och synskadades kulturarv. Den bildades den 18 april 2013. Därför firade föreningen ettårsjubileum på restaurang Lilla Hasselbacken på Djurgården i Stockholm den 25 april i år. Årsmötet föregick middagen, och hela styrelsen på sju personer omvaldes.

Pär Aron Borgs vänner arbetar just nu främst för att rädda och ta tillvara dövas kulturarv. Idag finns flera samlingar runt om i landet som speglar olika delar av dövas och teckenspråkigas kulturhistoria. I nuläget finns det inget centralt övergripande ansvar för detta kulturarv, och det är bakgrunden till bildandet av denna vänförening. Föreningens vision är att sammanföra de större dövhistoriska samlingarna runtom i landet till Stockholm, staden där Pär Aron Borg startade döv- och blindundervisningen i början på 1800-talet.

Följ gärna bloggen: dovaskulturarv.wordpress.com och Facebook-gruppen Pär Aron Borgs vänner om vad som händer i föreningen.

Roland Jakobsson, Pär Aron Borgs vänner

Teckenspråkets dag i Göteborg

Årets Teckenspråkets Dag invigdes av stadsmuseets chef Karl Arvidsson. Därpå följde ett tal från Gunilla Carlsson, ordförande i Riksdagens kulturutskott. Hennes kontakt med döva och inblick i teckenspråkets ställning i samhället är viktig. En betydelsefull förståelse i maktens korridorer där olika kultur och språkfrågor behandlas.

Under hela dagen fanns ett flertal utställare på plats för oss besökare. GÖTT uppträdde och duktiga elever från Kannebäckskolan hade en egen tolkad visning.

Teckenspråkets dag den 14:e maj innebär så mycket mer för oss än bara en mötesplats. Arbetet med att stärka teckenspråkets status, att förändra attityder och sprida kunskap måste fortgå. Projektet We Sign har med stort engagemang drivit viktiga frågor mot olika beslutsfattare och uppmärksammat det svenska teckenspråket. De har under sitt projekt byggt broar mellan olika kulturer och instanser. De har öppnat ögonen på såväl politiker som tjänstemän i vårt samhälle och deras arbete har varit till stor betydelse för oss alla. Ett stort tack till deltagare och arrangörer på Teckenspråkets Dag 2014!

Björn Ångquist

Stort intresse för Örebro i Aten

Markku Jokinen, ordförande för European Union for the Deaf (EUD), bjöd under sitt besök i Örebro i mars i samband med den tvåspråkiga bokmässan, in oss till att närvara vid EUD:s årsmöte i Aten 15-17 maj för att berätta om arbetet med att lyfta fram Örebroregionens potential som Europas teckenspråks-huvudstad. Örebro kommun beslutade därefter att skicka en delegation bestående av fem representanter.

I Aten hade vi ett utställningsbord precis utanför konferensrummet där EUD hade sitt årsmöte. Där fanns en rollup från Örebro Kommun och loggor för Dövas Förening i Örebro samt Sveriges Dövas Riksförbund.

Under den öppna sessionen hade vi en kort presentation tillsammans med Hanna Sejlitz, ordförande för Sveriges Dövas Riksförbund. Vi fick blandade reaktioner. En del delegater ställde sig frågande till att Örebro utropat sig till Europas teckenspråks-huvudstad. Och andra hade hört gott om Sverige och i synnerhet Örebro sedan tidigare. De deltagande länderna uppskattade att det är teckenspråkiga själva som är involverade i utvecklingsarbetet av Europas teckenspråks-huvudstad.

Vi hann diskutera med 19 länder, EUD:s styrelsemedlemmar samt ordförande för European Federation for the Sign Language Interpreters (EFSLI). Vi fick flera idéer om hur vi kan utveckla Europas teckenspråks-huvudstad ytterligare. Här kommer några axplock:

- Information på Örebro kommuns hemsida om arbetet med teckenspråks-huvudstaden bör översättas till internationella tecken (IS).
- Producera en informationsfilm på teckenspråk om de befintliga teckenspråkiga verksamheterna inom kommunen.
- Arrangera en internationell teckenspråkkulturfestival i Örebro i samarbete med teckenspråkiga intresseorganisationer inom 2-3 år.
- Örebro kommun/region ser i samarbete med EUD över möjligheten att skapa en plattform för nätverk och erfarenhetsutbyte mellan teckenspråkiga politiker i Europa.

Dessa idéer kommer att tas upp och diskutera inom de olika arbetsgrupper som idag finns inom ramen för arbetet med teckenspråks-huvudstaden.

Britt-marie Sundström

Ordförande dövas förening i Örebro

Thomas Ljungberg

Sakkunnig i teckenspråksfrågor, Örebro kommun

Träff för konfirmander från 1957

Vi träffas på "Hörnet" vid Vänerskolan i Vänersborg 16:e aug. 2014, kl. 10. Först blir det fika Under tiden informerar vi om vad som händer resten av dagen.

Anmäl er senast 10 juli till mig: bildtelefonadress: monalisa.fischer@sip.omnitor.se, eller Mona-Lisa Fischer, Nygatan 7, 462 30 Vänersborg. Varmt välkomna!

Vem har rätt att döma?

REPLIK Vi kan inte ifrågasätta trovärdigheten hos de namngivna som trätt fram och vi kan inte heller ifrågasätta trovärdigheten hos personen som blivit utpekad och "dömd".

Vad vi är ute efter är rättvisa och att en opartisk bedömning av saken ska göras. Med "ord mot ord" menas inte antalet, "40 ord mot ett ord", utan snarare sakfrågan.

Vi är några av de vanliga läsarna av Dövas Tidning som på ett naturligt sätt reagerat på DT-redaktionens sätt att exponera Expressens skrikande artikelsidor och artikeluppslag i en seriös tidning som Dövas Tidning – t.o.m. i två nummer i följd.

Vi har fokuserat oss på Dövas Tidnings vinkling med bilder från Expressen. Detta tycker vi är en brist på fantasi. Vi vet alla att en bild säger mer än tusen ord. Avsåg DT:s redaktion att sakfrågan skulle förstärkas på detta sätt?

Vi vet att Expressen är en tidning som har lågt förtroende hos svenska folket. Enligt en rapport från SOM-institutet och från en SIFO-undersökning har endast 10 procent av de tillfrågade svenskarna förtroende för Expressen vilket är nytt bottenrekord. Vill Dövas Tidning följa denna tendens – att få ett lågt förtroende hos läsarna?

Det är inte så självklart att okritiskt haka på kvällspressens sensationslystnad. Hur många redaktioner hakade på detta?

Dövas tidning skriver själv om detta: "Då uppgifterna främst

kommer från Expressen, valde vi att illustrera våra artiklar med bild på Expressens förstasidor och artikeluppslag. Det valet kan man förstås ha synpunkter på".

DT-redaktionen hade vunnit på att källkritiskt belysa samt analysera det strukturella mönstret som rådde och råder utan att behöva ta med bilder från Expressen.

Vi kan naturligtvis inte acceptera att kränkningar, sexuella trakasserier eller övergrepp har skett eller sker. Vi anser naturligtvis att man måste lyssna på elever om och när sådant sker.

Vi har tagit del av SDR:s information på teckenspråk på deras hemsida. Där har de tagit upp frågan på ett konstruktivt sätt och om det fortsatta arbetet. Följer Dövas Tidning upp detta?

Vi uppskattar att organisationerna SDR, SDUF och DHB tillsammans med SPSM agerar och att man tillsatt utredningar. Organisationerna lyfter dessutom upp frågan till en rätt nivå.

Tord Lind

Lars-Åke Wikström

Per-Thomas Örlegård

DT svarar:

Svårt ange exakt antal redaktioner som hakade på, men fem känner vi till. Och självklart kommer Dövas Tidning att följa upp frågan. I övrigt hänvisar vi till vårt tidigare svar i DT nr 2.

Märklin-samlare eftersöks

Jag söker folk som har samma intresse som jag. Det är att jag samlar på Märklins modeller (skala HO 1:87). Det skulle vara trevligt att få komma i kontakt med andra Märklin-samlare. Mejla gärna mig om du är en av dem:

valdemarw@me.com

Valdemar Wojciuk

Välkommen till vårt event om riksdagsvalet

Moderatorer: Niclas Martinsson

och Tomas Lagergren

Plats: Stockholms Dövas Förening

Datum: 11 september

Mer information kommer på

dovastidning.se och på

vår Facebook-sida i augusti.

dovastidning

Sommarställen vi minns – och drömmer om

– **Du, din fiskebod**, hur mycket kostar den, om jag får köpa den?? Frågade någon ägaren till boden i fråga, en farad och trött sjöman.

– Du får nyckeln till strandboden om jag får en flaska brännvin, svarade sjömannen.

Så kunde det låta på Gotland på 50-60-talet. Så enkelt kunde det vara att fixa en fiskebod på den tiden, har min pappa berättat. Han växte upp i ett samhälle på Sudret (södra Gotland) – Havdhem. Under hela min uppväxt var vi hemma hos farfar och farmor varje sommar på ön. Det är fina sommarminnen jag har därifrån. Tyvärr har vi inget eget hus därnere i dag, men släkt att kunna hälsa på när vi vill. Alltid något.

På grund av strandskyddet på ön är det i dag mycket svårare att få bygga nära havet i dag. Bra i och för sig, då ön inte kan bli sönderexploaterad längs kustlinjen. I dag kan man se fiskebodar gå för en miljon styck. Bodar som knappt har el och inga toaletter och andra bekvämligheter mer än tak och fyra väggar – en del är t o m mindre än friggebodar (15 kvm). Men de är alltid, av naturliga skäl, nära vattnet. Just därför har priserna på strandnära hus (även generellt över hela ön) stadigt rusat i höjden sedan mitten av 90-talet. Vanliga fritidshus belägna nära havet ska vi inte tala om.

”Stockholms yttre skärgård” har Gotland ibland kallats. Ön är så populär att gutarna själva inte har alltid råd att möta stockholmarna i eventuella budkrig. Lönerna är lägre på ön än i Stockholm.

En gång i tiden sa dövrörelsens nestor Lars Kruth att alla döva borde flytta till Gotland. Något som aldrig lär hända, men det hade varit riktigt intressant att bo i ett teckenspråkigt samhälle – och speciellt på en så vacker ö som Gotland.

Samhälle eller inte, så har en fastighet varit i dövas döva ägo på ön: Rosenhill, beläget på S:t Hansgatan 9, innanför Visbys ringmur.

Jag har själv varit där några gånger som liten och tittat förbi. SDR köpte fastigheten 1975. Under tjugo år användes Rosenhill som sommarviste för döva från hela landet, samtidigt som dövföreningen på Gotland hade den som föreningslokal. Efter en tid behövde fastigheten renoveras ganska rejält. Styrelsen ansåg att man inte hade råd med en renovering – det var för dyrt och lönsamheten dålig. Förbundet bestämde sig för att sälja. En läkarfamilj köpte fastigheten för 1,7 miljon kronor 1995.

Idag anses byggnaden ha ”ett stort kulturhistoriskt och arkitekturhistoriskt värde” enligt Läns museet på Gotland. Och värdet är förstås mycket högre i dag.

Varje gång jag passerar Rosenhill tänker jag alltid: tänk om man i stället stack ut hakan och rustade upp Rosenhill och drev det som ett litet vandrarhem och åtminstone hade fullbelagt under de tre veckor som följer efter varandra då Gotland invaderas:

Stockholmsveckan, Medeltidsveckan, Almedalsveckan. Sedan finns det en drös av andra arrangemang på ön under sommarveckorna, hade man förmodligen utan problem kunnat bedriva en verksamhet på ön. Med det tryck ön utsätts för under sommarveckorna idag hade det varit lönsamt. Men detta är bara spekulationer. Och SDR kanske inte ens är rätt huvudman för en sådan verksamhet. Men ändå: varje gång jag går förbi Rosenhill tänker jag alltid ”tänk om...”

Alla vi har våra minnen av sommarställen, eller smultronställen vi hade under somrarna under uppväxten, eller under en period senare i livet.

Gotland är mitt smultronställe. Jag hoppas en dag få kunna köpa en liten stuga där. Plötsligt händer det... som man säger.

Tills vidare drömmer jag. Det är som tur, gratis.

Trevlig sommar!

TOMAS LAGERGREN

**DT önskar alla läsare
en skön sommar!
DT nummer 5 ute i
början av september.**

Dövas Tidning på plats i Åbo

DT bevakar Dövas nordiska kulturfestival
i Åbo 30 juli-2 augusti.

Följ rapporteringen på dovastidning.se

Nyhet!

TM-Touch för iPad kan nu äntligen
föreskrivas som hjälpmedel inom
Stockholms läns landsting och Skåne

Fantastisk videokommunikationslösning med unika egenskaper som inbyggd videosvarare m. m.

Specialanpassad för döva & hörselskadade, synskadade & dövblinda.

Bärbar enhet i iPad som ger dig möjligheter du inte har idag.

Kan nu sökas som hjälpmedel inom Stockholms läns landsting och Skåne.

För mer information gå in på vår hemsida: www.tmeeting.se eller kontakta oss.

Ge Dig själv nya möjligheter!

Uppfyll drömmen på Västervik!

Utbildningar för döva/hörselskadade och personer med dövblindhet:

- Allmän kurs med möjlighet till högskolebehörighet
- Allmän kurs med hälsoprofil
- Fritidsledarutbildning
- Assistentutbildning med ledsagning
- Svenska för invandrare/Teckenspråk för invandrare, Sfi/Tfi i både Leksand och Stockholm.
Skolan är godkänd av Skolinspektionen att utfärda betyg i Sfi.
- Teckenspråkslinje
- Korta kurser utifrån behov och önskemål

Utbildningar till hörande:

- Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning
- Teckenspråkslinje
- Korta kurser i teckenspråk

Uppdragsutbildningar/samverkanskurser:

- TUFF- teckenspråksutbildning för föräldrar till döva barn
- Mottagningsenhet för döva/hörselskadade asylsökande på uppdrag av Migrationsverket
- Korta kurser utifrån beställarens önskemål

Vi erbjuder körkortsteori och teckenspråkig gemenskap.

Varmt välkommen!

Anmälan och mer information på:
vastanviksfhs.se

Kontakt:

Telefon 0247-641 30 • vastanvik@sdrf.se

 **Västerviks
folkhögskola**

Teckenspråkig studiemiljö i Leksand